

קונטרס

אל תקח ללב

יגלה דרך נפלאה בחיי האדם לעבור את זה העולם בשלום, ואף פעם לא לריב ולהתקוטט עם אף אחד, רק יהיה שש ושמת ודבוק בו יתברך, ויעסק בתורה ובמצוות תמיד, ואז עולמו יירש בחייו.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: הָאָדָם צָרִיךְ לְקַחַת
אֶת הַחַיִּים בְּקִלּוֹת, וְאָסוּר לוֹ לְקַחַת לֵלֵב
מְאוּמָה, אֲפִלוּ שְׂיַעֲבֹר עָלָיו, חַס וְשְׁלוֹם,
כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְהֶפְסֵדִים, עִם כָּל
זֹאת אֵל יִקַּח אֶת זֶה לֵלֵב, אִזּוֹ דִּיקָא יִזְכֶּה
לְאַרְיכוֹת יָמִים, וְיַעֲבֹר עַל הַכֹּל, לֹא-כֵן מִי
שְׁלֹקֵחַ כָּל דְּבָר אֶל לְבוֹ, זֶה מֵה שְׂמַקְצֹר
לוֹ אֶת יָמָיו, בְּרַחֲמָנָא לְצִלָּן, וַיִּמַּת קִדָּם
זְמַנּוֹ.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקסא)

קוֹנְטֵרַס

אַל תִּקַּח לֵלֵב

א.

בְּנֵי הַיְקָר! עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי חַיֵּי הָאָדָם בְּזֶה
הָעוֹלָם מְלֵאִים בְּשִׁלוֹנוֹת, מְלֵאִים אַכְזָבוֹת, מְלֵאִים
הַפְּסֻדִים, מְלֵאִים צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת
הַדַּעַת, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְחַיּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר
חַיִּים אֲמִתִּיִּים וְנִצְחִיִּים, חַיִּים דְּבוּקִים בּוֹ יִתְפַּרֵּךְ,
עֲלֶיךָ לְהִרְגִיל אֶת עַצְמְךָ לֹא לְקַחַת שׁוֹם דְּבָר אֶל
הַלֵּב, אִף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׂדָבָר זֶה הוּא הַקֶּשֶׁה בְּיֹתֵר,
סוֹף כָּל סוֹף הָאָדָם הוּא בְּשָׂר וְדָם, גּוֹשׁ עֶפֶר עַב
וְגַם, וְתַכְהֶי-וּמְיָד כְּשֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזָה מִשְׁבֵּר בְּחַיִּים,
אוֹ אֵיזָה כְּשֶׁלּוֹן בְּעֶסְקָיו, אוֹ אֵיזוֹ אַכְזָבָה מֵאֵיזָה
אָדָם הוּא כְּבָר נִשְׁבָּר, כִּי הוּא לוֹקַח אֶת הַדְּבָר לֵלֵב,
לְכֵן אַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, אִם אַתָּה

בְּאֵמֶת רוֹצֵה לְחַיּוֹת חַיִּים אֲמֵתִיִּים, חַיִּים מְאֻשְׁרִים,
 חַיִּים עֲשִׂירִים בְּזֶה הָעוֹלָם, הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן שְׁעָלֶיךָ
 לְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ הוּא — לֹא לְקַחַת שׁוֹם דָּבָר אֶל
 הַלֵּב, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהְיֶה וְיִהְיֶה מֵה שְׂיֵהְיֶה, אִף שְׁנֵה
 דָּבָר קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, סוּף כָּל סוּף אֶתָּה נִמְצָא בְּזֶה
 הָעוֹלָם, וְהַכֵּל נִעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּךָ, הֵינּוּ שְׁמֵרֵב עֲוֹנוֹת
 וְחֻטָּאִים וּפְשָׁעִים שְׁעֵבֶרְתָּ בְּזֶה הָעוֹלָם, נִטְפָּשָׁה דַעְתְּךָ
 וְנִתְעַקַּם לְבָבְךָ, וְאֶתָּה מְלֵא סִפְקוֹת וְקִשְׁיוֹת עָלֶיךָ
 יִתְבָּרֵךְ, שְׁמֵשׁם בָּא לְךָ שְׁאֶתָּה נִשְׁבֵּר מִכָּל פָּרֵט קֶטֶן
 שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּזֶה הָעוֹלָם. אִךָ עָלֶיךָ לְהוֹדִיעַךָ, כִּי אִם
 רְצוֹנְךָ לְחַיּוֹת חַיִּים אֲמֵתִיִּים, חַיִּים נִצְחִיִּים, חַיִּים
 מְאֻשְׁרִים, עָלֶיךָ לְשַׁכַּח עֲכָשׁוֹ מִהַכֵּל, וְלַעֲשׂוֹת
 הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְבָרַח אֵלֶיךָ
 יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל תִּתְיָאֵשׁ מִשׁוֹם דָּבָר שְׁקָרָה עִמָּךָ, הֵינּוּ
 שְׁלֹא תִשְׁבֵּר מִשׁוֹם דָּבָר, וְלֹא תִפֹּל בְּיָאוֹשׁ. כִּי
 עַל-פִּי-רֵב כְּשֶׁאָדָם לֹקַח אֶל הַלֵּב כָּל מֵה שְׁקָרָה
 עִמּוֹ — הֵן מַעֲצָמוֹ וְהֵן מְאָחֲרִים, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא
 נִשְׁבֵּר מְאֹד, וְנוֹפֵל לְיָאוֹשׁ, וְכִבֵּר עֲזוֹב הַכֵּל, וּמִכָּל
 שְׁכֵן שְׁבוּרַח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. אֵל נָא תַעֲשֶׂה זֹאת, בְּנִי,
 הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּק מִחֶךָ וּמִחֲשֻׁבְתְּךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וְתִכְנִיס בְּעֲצָמְךָ יְדִיעוֹת אֲמֵתִת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,

וַתִּדַע אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ
 מִחַיָּה וּמִהֵיָה וּמִקַּיִם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמָם,
 צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, וּכְכֹל שֶׁתְּכַנִּיס אֶת עֲצָמָךְ בִּידִיעוֹת אֱלוֹ,
 כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה לְחַיּוֹת חַיִּים מְאֻשְׁרִים, חַיִּים עֲרֵבִים
 וּמִתְקִים. הָעֵקֶר "אל תקח ללב" כָּל מֵה שֶׁעֲבַר עָלֶיךָ,
 הַרְגֵל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל
 הַיָּמִים, כִּי בְזֶה שֶׁהָאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ
 יִתְבַּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שֶׁרַגִּיל בָּהּ, וּמִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת
 כָּל אֲשֶׁר עִם לִבּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ מוֹצִיא מִלְּבוֹ
 אֶת כָּל הָאֲכֻזָּבוֹת וְהַכְּשָׁלוֹנוֹת, הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים
 שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ. וּבְאִמַּת עָלֶיךָ לְדַעַת, אָהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, אִם בְּנֵי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים יְדִיעָה זוֹ, שֶׁאֲסוּר
 לְקַחַת לִלְב שׁוֹם דְּבָר שֶׁקָּרָה עִמָּהֶם, אֲזִי הָיוּ חַיִּים
 חַיִּים נְצַחִיִּים, עֲרֵבִים וּמִתְקִים. וְעַל-כֵּן רָאָה, אָהוּבִי,
 בְּנֵי הַיָּקָר, מֵה לְפָנֶיךָ, הַדְּבִק אֶת עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ,
 וְאֵל תִּקַּח לִלְב שׁוֹם דְּבָר, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכָּךְ, וְתַעֲבֹר
 אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

ב.

אהובי, בני היקר! אם אתה רוצה לחיות חיים
 אמתיים, חיים נצחיים, הרגל את עצמך לדבר תמיד
 עמו יתברך, הינו שתציר בדעתך שאין שום מציאות
 בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מתיה ומנהיה
 ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי,
 מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך,
 ותכנים בעצמך היטב היטב ידיעה זו, ואז שום דבר
 לא תקח ללב. פי באמת כל הצרות והיסורים
 והמרירות והדחקות והעניות שעוברים על האדם
 הם רק מחמת שלוקח כל דבר ללב, וזה הורס אותו
 לגמרי, כי אין לה אדם שלא תהיינה לו אכזבות
 בחיים, אין לה אדם שלא יהיו לו כשלונות בחייו,
 אין לה אדם שלא תהיה עליו בקרת בחייו הפרטטים
 והכלליים, אין לה אדם שלא יהיו לו סכסוכים, ומה
 גורם לו להתאכזב ולהפשל ולפל ולהשבר?
 כשלוקח את הכל ללב, מחמת שאינו מסתפל על
 השגתו הפרטית, כי נדמה לו שהכל נארע לו
 מעצמו, ועל-ידי-זה נשבר לגמרי ומתאכזב, ונעשה
 כושל בחייו, מאחר שחושב שכל מה שעובר עליו
 זה מעצמו, ועל-כן "איה עשיתי טעות כזו, ואיה

באו לי מריבות כאלו, ואיך הגעתי למחלקת
 ולסכסוכים ולמדנים כאלו?!" ולוקח את הכל ללב,
 וזה מה שהורס אותו לגמרי, כי אינו מאמין שהכל
 ממנו יתברך. כי המאמין האמתי יודע ועד שאין
 זיו פלשהו שיעשה אדם, מבלי השגחתו הפרטי
 פרטית, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם;
 ועל-כן מה ולמה לך לקחת ללב כל מה שעבר
 עליך, עליך לדעת, כי הכל ממנו יתברך, הוא יתברך
 סבב עמך שיהיה כך. ולכן אם אתה רוצה להצליח
 בחייך, ראה על-כל-פנים מעכשו לא לקחת ללב
 שום דבר, אלא הדבק את עצמך לגמרי אל האין
 סוף ברוך הוא, ותדע שהכל ממנו יתברך, ואז
 תצליח את דרכך. וזו מדרגת גדולי הצדיקים, שהם
 כל-כך נכללים באין סוף ברוך הוא, עד שאינם
 לוקחים ללב שום דבר, ואפלו שיש עליהם מחלקת
 ומריבות ורדיפות מרשעים ארורים המעיקים להם
 מאד מאד, עם כל זאת אינם לוקחים ללב, ואינם
 נשברים כלל, כי הם יודעים אשר הכל ממנו יתברך,
 ודיקא על-ידי-זה מצליחים. ועל-כן ראה, אהובי,
 בני היקר, אם אתה רוצה להצליח בחייך, "אל תקח
 ללב" שום דבר בעולם, אלא הרגל את עצמך לברח

אליו יתברך, ותמיד תסתכל רק בהשגחתו הפרטית, איך שהוא משגיח ומנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה מאד. וככל שתחזיר בעצמך ידיעות אלו, כל חייך ישתנו לגמרי, ותצחק מהעולם, ושום דבר לא יתפס אצלך מקום ולא יכנס בלבך, אלא הכל ישאר על הסף. מאחר שתראה שמה שקורה עמך, זהו רק ממנו יתברך, ואם-כן מה שיך להשבר, ומה שיך להיות בעצבות ובמרירות, ומה שיכת אכזבה או כשלוץ! מאחר שאתה דבוק בחי החיים בו יתברך, ואתה יודע שהכל ממנו יתברך. ואם היו בני-אדם מחדירים ללבם דבר זה, אף פעם לא היו שבורים, ולעולם לא היו עצובים וממרמרים בחייהם. ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה להחזיר בעצמו ידיעות אלו, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל ממנו יתברך, ולא שיך לחשב: "אם הייתי עושה דבר זה או באפן כזה, או הולך במקום זה, היך כף וכף, ומאחר שלא הלכתי למקום זה, ולא עשיתי, ולא הלכתי בדרך זו, לכן קרה לי דבר זה", זהו הבל הבלים הקשור בכפירות ואפיקורסות, שהאדם מוציא את הקדוש-ברוך-הוא מחייו הפרטיים, רחמנא לישזבן, וזה מחמת שלוקח כל דבר ללבו,

קעט

אל תקח ללב

ועל-ידי-זה נשפר לגמרי. אבל אם היה האדם יודע
בידיעה מחלטה, אשר הכל ממנו יתברך, ואין
בלעדיו יתברך כלל, ולא שיה לומר: "הייתי צריך
לעשות כך, והייתי צריך לדבר כך, והייתי צריך
ללכת בדרך זו, ואז הייתי מצליח". ועל-כן ראה,
אהובי, בני היקר, רק לדבק את עצמך באין סוף
ברוך הוא, ואז תצליח דרכך כל ימי חייה, ולא
תתחרט כלל.

ג.

אהובי, בני, הן אמת שעוברים עליך בזה העולם
צרות ויסורים, קטנות וחלישות הדעת — הן ממך
בעצמך, הן מבני ביתך, הן משכניך והן ממעבידך
שאתה עובד אצלו, עם כל זאת אם אתה רוצה
להצליח בחייה, אל תקח שום דבר אל הלב, כי זה
יהרס לך את הבריאות לגמרי, ומה גם שלא יועיל
לך מאומה; כי בזה שאתה לוקח ללב כל מה שעובר
עליך, אתה עוד רואה במפלתך, ואתה עוזר לכל
שונאיך שיוכלו לך, ועל-כן ראה לעשות כל מיני
פעלות שבעולם, העקר שלא יפגס אל לבך כל מה
שעובר עליך. ואל זה תזכה דיקא אם תדבק את

עֲצֹמָךְ בּוֹ יִתְבַרְךְ. וְאַף שְׁזֵה הַדְּבָר הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר, כִּי
 סוּף כָּל סוּף אָדָם הוּא גִשְׁמִי וּמְלֵא חַטָּאִים וְעוֹנוֹת
 וּפְשָׁעִים, וּמִבְקָשִׁים מִמֶּנּוּ שִׁיְהִי דְבוּק בְּחֵי הַחַיִּים
 בּוֹ יִתְבַרְךְ, וְלִהְיֶמְשִׁיךְ עַל עֲצֹמוֹ הַשְּׁגָחְתּוֹ הַפְּרָטִית.
 עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עַל-יְדֵי קִצָּת יִשׁוּב
 הַדַּעַת, גַּם אַתָּה יְכוּל לְזָכוֹת לְזֶה, כִּי סוּף כָּל סוּף
 יֵשׁ מְנַהֵג לְבִירָה, אִין הָעוֹלָם הַפְּקָר, וּמֵה שְׁעוֹבֵר
 בְּזֶה הָעוֹלָם, הַכֹּל בְּהַשְּׁגָחְתּוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְעַל-כֵּן
 בְּזֶה שְׂאֵתָה רוֹאֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת
 וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת מִבֵּית וּמִבְחוּץ, וְהִלְדִּים קָמִים
 נִגְדִּיךָ, וְאַשְׁתֶּךָ קָמָה עָלֶיךָ, וְהַשְּׂכָנִים מְמַרְרִים לְךָ אֶת
 חַיֶּיךָ, וּמַעֲבִידֶיךָ מִצִּיק לְךָ, עָלֶיךָ לְחֹזֵר עַד הַשָּׂרֵשׁ,
 שֶׁהוּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לִידַע שֶׁהוּא יִתְבַרְךְ מְנַהֵג
 אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וּבְיָדָיו יֵשׁ אֲצִלוֹ כְּנֻגָה
 עֲמָקָה אֵיךְ לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אוֹתְךָ שֶׁתִּחְזֹר אֵלָיו
 יִתְבַרְךְ, וּכְבֹר נִסָּה בְּכָל מִינֵי דְרָכִים, וְלֹא הַצְּלַחְתָּ
 לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַרְךְ, וְעַל-כֵּן הַהֶכְרַח לְהַכּוֹת אוֹתְךָ
 בְּמַכּוֹת מְשֻׁנוֹת כְּאֵלוֹ, כִּדֵּי שֶׁתִּצְעַק וְתִחְזֹר אֵלָיו
 יִתְבַרְךְ. וְלִכֵּן מְכַל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ "אֵל תִּקַּח לֵלֵב",
 אֲלֹא רֹאֵה לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַרְךְ, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ. כִּי
 בְּזֶה שֶׁתְּבָרַח אֵלָיו יִתְבַרְךְ, וְתִכְנִּיס אֶת עֲצֹמָךְ הַיֵּטֵב

היטב בתוך גלוי אלקותו יתברך, ותדע שהוא יתברך מחיה ומתיה ומקים את כל הבריאה כלה, אז דיקא תצליח את דרכך; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך מכל מה שעובר עליך, ואל תשבר משום דבר שבעולם, ואז תגיע להצלחה בחייך.

ד.

צריך שתדע אהובי, בני היקר, כשעובר עליך איזה משבר בחיים, או איזו צרה, או אהה מצטער, או מישהו מצער אותך, עליך לדעת שהכל ממך בעצמך. כי עליך לשמור על עצמך מאד, ומה שמבקשים ממך שלא תאמר, אין לי היתר לומר, וברגע שתסיר את הרסן מפידך — תסבל מכך; ועל-כן בשעה שאהה סובל "אל תקח ללב", כי באמת אהה צריך להסתיר ולהעלים כל דבר ממך, ומה שרק עובר עליך, עליך לדעת שזהו ממנו יתברך, אשר עושה הכל בחשבון צדק. כי באמת האדם גורם לעצמו צרות ורעות, ורב רבן של הצרות שיש לאדם, הוא בעצמו אשם בהן, כי אינו נזהר בעצמו, הן שמספר מה שאמרו לו להסתיר, והן שמגלה את ענינו הפרטי, אשר היה עליו להסתיר

ולהעלים, ואם אינו נזהר בדבורו, אזי לבסוף זה
 חוזר אליו, ואז עובר עליו מה שעובר, ולוקח את
 זה ללב, ואחר-כך נשבר לגמרי. ועל-כן עליך לדעת,
 אהובי, בני היקר! אם עובר עליך איזה משבר —
 הכל ממך בעצמך, ולכן "אל תקח ללב" כל מה
 שעובר עליך, אלא חזר בתשובה שלמה אליו יתברך,
 ותקבל על עצמך קבלה חזקה, שמהיום והלאה
 בשום פנים ואפן לא תוציא מפיה שום דבר
 שאומרים לך לשמרו, וכן אם אתה רוצה לעשות
 מעשה מסוים, או יש לך איזו תכנית, אל תדבר שום
 דבר מיתר, ועל-ידי-זה תצליח את דרכך. פי אם
 תדבר ותגלה לכלם את תכניותיך, אזי תהיינה לך
 אכזבות גדולות בחייהך, פי בני-אדם ישברו אותך,
 ויאמרו "למה ומה אתה צריך להכנס בזה", ויחלישו
 את דעתך, ואחר-כך תקח ללב, ותשבר לגמרי.
 ועל-כן תדע מהיום והלאה, כל מה שקורה לך —
 הן בגשמיות והן ברוחניות, אתה בעצמך אשם בזה.
 ועם כל זאת "אל תקח ללב" כל מה שעובר עליך,
 אלא תקבל על עצמך מהיום והלאה לא לגלות ולא
 לפרסם את תכניותיך, ודיקא על-ידי-זה תצליח.

הַעֲקֹר תִּקְשֹׁר אֶת עֲצָמֶיךָ אֶל הַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרִטִי הַפְּרִטִית,
וְאִזּוּ בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

ה.

צָרִיף שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם
עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת,
יְרִידוֹת וְנִפְיִלוֹת וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, זֶה מֵעֲצָמוֹ — שְׂאִין
הוֹלֵךְ לוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה, וְזֶה מֵאֲשֶׁתּוֹ, וְזֹאת
מִבְּעֻלָּה, וְשִׁנְיָהֶם מִיִּלְדֵיהֶם — שְׂאִין נֶעֱשֶׂה כְּפִי
שְׁחַפְּצִים, וּבִפְרָט כְּשֶׁהֵילָדִים מִתְּפָרָאִים וְנֶעֱשִׂים
אֱלִימִים וּמְדַרְדְּרִים, הַשֵּׁם יִשְׁמַר, וְהַהוֹרִים אוֹבְדֵי
עֲצוֹת, וּמְצַעְרִים מְאֹד, וְאֵינָם יוֹדְעִים אֶת נֶפֶשׁם מְרַב
צַעַר וּמְכַאוֹב, וְכֵן לְעַתִּים אֵין מִסְתַּדְּרִים עִם הַשְּׂכֵנִים,
מִחֲמַת שֶׁהֵנָּם אֲנָשִׁים קָשִׁים בְּטַבָּעַם, בְּעֲלֵי מַחְלָקַת
וּמְרִיבוֹת, הַמְקַלְלִים וְעוֹשִׂים צָרוֹת צְרוּרוֹת, וְכֵן מִי
שֶׁעוֹסֵק בְּעֵסֶק, וּפּוֹשֵׁט רֶגֶל וְכִדּוּמָה כָּל מִינֵי צָרוֹת
וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת, שֶׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי־
אָדָם, אֲשֶׁר אֵין אֶחָד בְּעוֹלָם שִׁיְהִיָּה נָקִי מִזֶּה. אִךְ
עֲקֹר הָעֲצָה לְכָל הַיִּסּוּרִים — לֹא לְקַחַת לֵלֵב, וְאִךְ
שְׂזֶה קָשָׁה מְאֹד, כִּי סוּף כָּל סוּף כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם
מִזֶּה שֶׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת

הדעת, עגמת נפש ומרירות, נכנס לו הכל ללב, ומרגיש את כל הכאבים וכל הצער ועגמת הנפש, עם כל זאת החכם והפקח יודע, שחבל לקחת ללב, כי אדם יכול להרס את עצמו לגמרי על-ידי שיקח את הדברים ללב. ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להיות חכם ופקח, וכל מה שעובר עליך "אל תקח ללב", שלא יכנסו אל תוך לבך ודעתך כל הצרות והיסורים והכשלונות שעוברים עליך, אלא תמיד ראה לישב את עצמך בינה לבין קונך, ותדבר ותספר לפניו ותברך את כל אשר עם לבבך וכל מה שעובר עליך. ואף שהדבר הזה נראה לך מוזר, כי סוף כל סוף "אני איש גס ומגשם, רחוק לגמרי ממנו ותברך, עדין לא יצאתי מחל אל הקודש אפלו כחוט השערה, ועדין עובר עלי מה שעובר – כל מיני ירידות ונפילות, ונתרחקתי ממנו ותברך כמו שנתרחקתי, ונפילתי לעמקא דתהומא רבא, אם-כן איך שיך בכלל שתהיה לי שיכות כביכול אליו ותברך", עם כל זאת עליך לדעת, שאין הדבר כך, כי הקדוש-ברוך-הוא מלא כל הארץ כבודו, מחיה ומטהו ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר – הם עצם עצמיות חיות אלקותו ותברך,

ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ועקר
 השער והפתח להכנס אליו יתברך הוא הדבור,
 כשאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, ומספר
 לו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות
 גמורה, אזי הוא נכנס אליו יתברך, וזה אשר יוריד
 מלבבו כל מיני אבנים פבדות וקשות. פי בדרך כלל
 כשעובר על האדם צרות ויסורים ומרירות
 והרפתקאות — הן מעצמו, הן מאשתו, הן מילדיו,
 הן משכנים, הן מבעלי בתים — היכן שהוא עובד
 והן מבני-אדם שיש לו עסק עמהם, לבו מתעקם
 ומתקשה פאבן, ומר לו מאד מאד, כי אדם מתפוצץ
 מרב צער, כי רוצה להתפרץ ורוצה לספר למישהו
 כל מה שעובר עליו, ואין לו למי לספר, אבל ברגע
 שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, אז הכל הולך
 לו בנקל, ואף שבתחלה גם זה קשה וכבד לו, עם
 כל זאת כשמרגיל את עצמו בעבודה הקדושה הזו,
 אז הולך לו בקלות. ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר,
 לא לקחת כל דבר אל הלב, הרגל את עצמך לדבר
 עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ותספר
 לפניו יתברך את כל אשר עם לבבך, ואל תסתכל
 אחורנית, כי תדע שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן,

וְכָל הַסְּבוּבִים שְׂמֹסֶבֶב עִמָּךָ הוּא רַק מִפְּנֵי שְׂרוּצָה
 שֶׁתַּחֲזֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְזֶה כָּל הַטַּעַם וְהַסֶּכֶה שְׂעוּבֵר
 עָלֶיךָ מֵה שְׂעוּבֵר, וְעַל-כֵּן מִכָּה אוֹתָךְ בְּכָל מִיּוֹ
 עֲגַמַת נַפֶּשׁ וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים, כִּי רוּצָה שֶׁתָּבֵא וְתִשׁוּב
 אֵלָיו בַּחֲזָרָה. וְאִיךָ זוֹכִים לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ? עַל-יְדֵי
 שְׂמֵרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוֹלְכִים לְמָקוֹם
 פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וּמְסַפְּרִים לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת
 כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ. וְאִיךָ שֶׁבַתְחִלָּה נִדְמָה לָךְ שְׂאִין
 מִי שְׂשׁוֹמֵעַ אוֹתָךְ, וְאִין מִי שְׂצָרִיךְ אוֹתָךְ, תִּדְעַ שְׂכָל
 זֶה מְרַב עוֹוֹנוֹתֶיךָ, כִּי הָעוֹוֹנוֹת מְעַלִּימִים וּמְסַתִּירִים
 וּמְכַסִּים אֶת אַמְתַּת מְצִיאוֹת יִתְבַּרֵךְ, אֲבָל בְּרַגַע שְׂאָדָם
 חֹזֵק וְעַקְשָׁן גָּדוֹל, "יִהְיֶה מֵה שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה אִיךָ
 שְׂיִהְיֶה, אֲנִי אָבוֹא אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֲסַפֵּר לוֹ יִתְבַּרֵךְ
 אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבִי, וְכָל מֵה שְׂמַעִיק לִי, וְכָל
 הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְעֲגַמַת הַנַּפֶּשׁ שְׂרַק עוֹבְרִים עָלַי",
 בְּזֶה מְרוּיַח שְׂנֵי דְבָרִים, רֵאשִׁית, מְסִיר מִלְּבוֹ אֶבֶן
 כְּבִדָּה, אֶבֶן קָשָׁה, וְשֵׁנִית, יִרְאָה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה
 עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב
 הַרְחֵמֵן, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וְאִם הָאָדָם בָּא עִם
 לֵב אָמֵת, לֵב נִשְׁבָּר, אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְשִׁיחַ וּמְסַפֵּר
 לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, אִינוּ זֶז מִשָּׁם

אל תקח ללב

קפז

עד שהקדוש-ברוך-הוא ממלא משאלות לבו לטובה. ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לא להיות בטלן. אני מבין היטב שעוברים עליך כל מיני צרות ויסורים ועגמת נפש וחלישות הדעת, ואתה יוצא מדעתך מרב צער ויסורים, ובפרט מה שעובר עליך בביתך, עצתך היא — שתרגיל את עצמך לברח אליו יתברך, ותלך למקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבך וכל אשר מעיק ומצער אותך, ועל-ידי-זה יהיה לך בנקל לקבל הכל. ועל-ידי שתרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, בזה יש לך עתיד גדול, כי יש לך כחות למי לספר ולשוח את צערך הקשה, ועל-ידי-זה לא תשתגע, כי על-פני-רב בני-אדם אין להם אל מי לספר את צרותיהם, וזה אשר מפוצץ את לבם. ועל-כן אם אתה רוצה, אהובי, בני היקר, לא לקחת אל הלב כל מה שעובר עליך, הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, ואז טוב לך כל הימים. ואל תסתכל על שום ברךה בעולם שאומרת אחרת, כי באמת החיים כל-כך קצרים, הנה אנחנו כאן ועוד מעט נצא מכאן, ועל-כן כל זמן שאנחנו פה, עלינו

להיות מאד מאד חזקים לדבר עמו יתברך, ואז
נצליח דרפינו תמיד.

ו.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שבזה העולם
עובר על כל אחד ואחד בכל יום צרות ומשברים,
ואין לו במה להתחזק, אלא באמונה פשוטה, כי
המאמין האמתי, שיודע שהכל לכל אלקות גמורה
היא, אז יחזיק מעמד, לא-כן מי שחושב שהכל
טבע, הוא נשבר לגמרי; ועל-כן ראה, אהובי, בני
היקר, העקר לא לקחת ללב כל מה שעובר עליך,
אלא הדבק עצמך בו יתברך, ותדע שהכל ממנו
יתברך בהשגחה נוראה ונפלאה מאד, וכפי שתכניס
בעצמך ידיעה זו, על-ידי-זה תצליח לעבר את זה
העולם בשלום, כי סוף כל סוף ימינו כצל עובר,
הנה אנחנו כאן ועוד מעט נצא מכאן, האם בשביל
זמן כה קצר כדאי לקחת כל דבר קטן ללב, ולסבל
אחר-כך כל-כך הרבה מכאובים ויסורים קשים
ומרים?! ראה להוציא מלבך את כל העקמומיות
שיש לך עליו יתברך, ותתחיל לתן תודה והודאה
להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמך,

ועל-ידי-זה יתרחב לך בגשמיות וברוחניות, ועוד תראה הרבה טוב בתייך; על-כן ראה לדבק את עצמך רק בו יתברך, והרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, ותספר לפניו את כל מה שעובר עליך בתמימות ובפשיטות גמורה, ועל-ידי-זה תעבר על הכל.

ז.

אהובי, בני היקר, ראה לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואף שאני יודע מצדך, שעוברים עליך עכשו מצבים קשים ומרים עד מאד, שמשפילים, ומחרפים, ומבזים, ומגדפים אותך, ומדברים עליך כל דבר אסור, עם כל זאת "אל תקח ללב" את כל זה, רק תצחק מכלם, ותדע, שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, ומי יודע מאילו צרות מרות וקשות אתה נפטר בזה שמדברים עליך ומעיקים ומצערים אותך. ואם היית יודע את החשיבות שיש למעלה לבר ישראל שסובל חרופין וגדופין, ונושכים אותו עקרבים ונחשים ורשעים ארורים, ומדברים עליו, ועל-ידי-זה נפטר מכל מיני ענשים קשים ומרים

שְׁבָאִים בְּגִלְל עֲוֹנוֹתָיו, אִזְ הֵייתָ שֶׁשׁ וְשִׁמַּח עַל נַעַם
 חֶלְקָךְ, וְלֹא הֵייתָ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבָעוּלָם; וְעַל-כֵּן
 רְאֵה, אֶהְיֶיךָ, בְּנֵי הַיָּקָר, לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיַדְיךָ,
 וּמֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה "אֵל תִּקַּח לֵב" שׁוּם דְּבַר שְׁעוֹבֵר
 עָלֶיךָ, רַק הַדְּבִק אֶת עֲצֻמָּךְ בּוֹ יִתְבַרְךָ, וְתִדַּע, שֶׁהוּא
 יִתְבַרְךָ אֲב הַרְחֵמֶן וְרוֹצֵה בְךָ, רַק תָּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה. וְעַקֵּר הַתִּשׁוּבָה — שֶׁתִּלְךָ לְמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִין
 שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַרְךָ, וְתִסְפֹּר
 לוֹ יִתְבַרְךָ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְאִז תִּזְכֶּה לַעֲבֹר עַל הַכֹּל. הָעַקֵּר
 "אֵל תִּקַּח לֵב" שׁוּם דְּבַר, כִּי כָּל אֱלוֹ שֶׁהִתְמוּטֵט
 לָבָם — הִיָּה, מִחֲמַת שֶׁלְקַחוֹ לֵב כָּל הַצָּרוֹת
 וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 הִתְאַמְצוּ וְנִחְלְשׁ לָבָם, וּבָאוּ לְהִתְקַף לֵב, חַס וְשָׁלוֹם.
 וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהְיֶיךָ, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה לֹא
 לְקַחַת לֵב שׁוּם דְּבַר, רַק רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ בּוֹ
 יִתְבַרְךָ, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכָּךְ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

ח.

אֶהְיֶיךָ, בְּנֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְחִיּוֹת עִם הַמְצִיאוֹת,
 וְלִדְעַת שְׁמָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ כִּךָ נִגְזֵר בְּשָׁמַיִם, וְעַל-כֵּן

"אל תקח ללב" שום דבר, אלא הדבק את עצמך
 בו יתברך, ותברח אליו יתברך, וכל מה שעובר
 עליך תספר לפניו יתברך בתמימות ובפשיטות,
 ועל-ידי-זה תוציא מלבך את כל העקמומיות ושברון
 הלב שיש לך, כי כל הצרות והיסורים והמרירות
 שעוברים על האדם, הם רק מחמת רב העקמומיות
 שיש לו, שנתעקם לבו עליו יתברך בקשיות
 ובספקות, עד שנשבר לגמרי, ומזה יש לבני-אדם
 התקפת לב. כי כל דבר קטן שעובר עליהם, הם
 לוקחים ללב בצורה קשה מאוד מאוד, וזה שובר
 אותם לגמרי. ועל-כן ראה לא לקחת שום דבר ללב,
 אפלו שפל-כף מרים לך החיים, ואתה אינך יודע
 לשית עצה לנפשך, עם כל זאת ראה לשמח את
 עצמך בתקף הדחקות והקטנות, ותאמין באמונה
 פשוטה, אשר בודאי לא יעזב אותך, העקר תוציא
 מלבך קשיות וספקות שיש לך עליו יתברך. עליך
 לדעת, שחטאת, עוית ופשעת ונתלכלכת בכל מיני
 לכוזים וחסטאים ועוונות ופשעים זה ימים ושנים,
 ולכלכת את מחך ואת עיניך ואת דבורך ואת כל
 מעשיך, ואין אתה יכול להבין אלקותו יתברך ודרכי
 הנהגותיו יתברך. ועל-כן לא בתנם שעוברים עליך

קשיות וספקות עליו יתברך, אתה צריך להבין את זה, ותכף-ומיד כשתבין אשר אין צריכים להבין כלל, ואין שום קשיות עליו יתברך כלל, אלא תשלים עם המציאות, ורק תחזר בתשובה שלמה, אז תראה שכל חייך ישתנו לגמרי. העקר "אל תקח ללב" שום דבר, רק תחיה עם המציאות שפך נגזר עליך, וזה שרש נשמתך, ואתה רק צריך לברח אליו יתברך, ואז הכל יעבר בשלום. אם תשמע לדברי אלו, אז תהיה המאשר ביותר בחייה, ואם לא תרצה לקבל את דברי אלו, מה אני יכול לומר לך, אתה תהיה האמלל הגדול ביותר בעולם. ועל-כן אל תהיה בטלן, בני היקר, אלא ראה לחיות עם המציאות, כף נגזר עליך, וכך אתה יכול לחיות בשלום ובאהבה ובדבקות עליונה עמו יתברך. עקר תפקידך הוא — ללכת למקום פנוי שאין שם בני-אדם, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבך, ותספר את כל מה שמעיק לך, ותוציא את זה מפיה, ואף שבתחלה ידמה לך שאין מי ששומע אותך, ואין מי שצריך אותך, תדע שכל זה הוא מהדמיונות שנדבקו בך, על-ידי עוונותיך הרבים. ואם תהיה חזק ואמיץ בעבודה הקדושה הזו כל

ימי חייך, אז לא תקח אל לבך שום דבר, אדרבה תחיה חיים טובים, חיים אמתיים, ערבים ומתקים; אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבו, ואינו לוקח ללב כל הצרות והיסורים והמרירות וההרפתקאות שעוברים עליו, שאז דיקא יעבר את זה העולם בשלום, ויחיה ויירש חיי עולם הבא בעולם הזה.

ט.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר! כי בלב האדם יש שני חללים, חלל השמאלי שהוא מלא דם, וחלל הימני שהוא מלא רוח, וההפרש ביניהם הוא, שבחלל השמאלי שם כל הגבורות והתאוות והמדות הרעות והיראות והפחדים, ובחלל הימני שם שמחת החיים, אהבת ודבקות הבורא יתברך שמו, והמדות טובות, ועל-פן צריכים להמשיך את עצמו תמיד רק אליו יתברך, ולא לקחת ללב שום דבר, אלא לקיים את מאמרם ז"ל (ברכות נד.): "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך" — בשני יצריך, הינו להפוך את הלב השמאלי — הינו החלל השמאלי, לחלל ימני, שתהיה לו שמחת החיים, ויזכה לדבקות

הבורא יתברך שמו, להיות דבוק רק בתי החיים
 בו יתברך, ולא יירא ולא יפחד משום ברִיה שבעולם
 רק ממנו יתברך, וכן לא יאהב את אף אחד בעולם
 רק את הקדוש-ברוך-הוא. וכשזוכה לעבד על עצמו
 לא להתפעל משום ברִיה שבעולם, אלא לוקח את
 החלל השמאלי שהוא מלא דם, מלא גבורות, מלא
 תאוות חיצוניות ויראות נפולות, ומתפכו אל רוח
 חיים ושמחת החיים, תענוג ותשוקה וזיו וחיות
 ודבקות הבורא יתברך שמו, אז דיקא נשלמת פונת
 הבריאה. ועל-כן, אהובי, בני היקר, "אל תקח ללב"
 כל מה שעובר עליך, ואפלו שפבר נכשלת במה
 שנכשלת, ונפגמת במה שנפגמת, ונתלכלכת איך
 שנתלכלכת, ונפלת בבויך גדול מלא תאוות ומדות
 רעות, "אל תקח ללב", וראה לשוב בתשובה שלמה
 אליו יתברך, והדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא,
 ותדע שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות
 גמורה היא, ותתחיל להשתוקק אליו יתברך ותהפך
 את כל המדות הרעות למדות טובות, ואז דיקא
 עולמך תראה בחייה. כי על-ידי שזוכים להכניע
 ולבטל את חלל הלב השמאלי, אל חלל הלב הימני,
 על-ידי-זה זוכים לעבר את זה העולם בשלום. וכל

הצדיקים הקדושים אשר בארץ המה, עבדו כל ימי חייהם להכניע את חלל הלב השמאלי אל חלל הלב הימני, להמשיך על עצמם רוח חיים ושמחת חיים ודבקות הבורא יתברך שמו, אשר אין עוד טוב מזה; ועל-כן ראה להחיות את עצמך במה שתוכל, ואל תמשיך את עצמך אל הצער כלל, ואז טוב לך לנצח. ואל תחשב אהובי, בני היקר, שזה דבר קל, כי ההכרח לעבד על עצמו מאד מאד, והדבר הראשון — לחיות עם המציאות, לידיע שהוא יתברך שם את נשמתי, שיהיא אור רוחני, אור עליון מעולם האצילות, בגוף גשמי, עב, גם וחסוך כזה, המלא תאוות ומדות רעות, אשר החלל השמאלי מתגבר עליו עם הדמים הרעים שבוערים בו, ועלי להמשיך את עצמי רק אליו יתברך, ולהפוך את הרע שיהיה נעשה כפסא לטוב — זה עקר השעשוע למעלה. ועל-כן אל תשבר מכל מה שעובר עליך, ומכל שכן אל תפל ביאוש, כי עליך לדעת, ענין יאוש אין כלל, העקר "אל תקח ללב" שום דבר, ואז דיקא תזכה לעלות מעלה למעלה לביטל את עצמך לגמרי אל אין סוף ברוך הוא, ולא להשבר משום דבר שבועולם. העקר הרגל את עצמך לדבר

עמו יתברך, אשר על-ידי הדבור שמדברים עמו
 יתברך, על-ידי-זה בעצמו כופים את החלל השמאלי
 שבלב, ומתחילים להרגיש את החלל הימני שבלב,
 שזוהי שמחת החיים ותענוג וזיו והאשר הנצחי;
 אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ואינו נשבר
 משום דבר שבעולם, רק נמשך תמיד אליו יתברך,
 שאז לא יחסר לו שום דבר.

י.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר הלב הוא
 כסא ומשכן לשכינת עזו יתברך, ואם האדם זוכה
 לטהר ולזכך את לבו, אז זוכה שהשכינה שורה בו,
 וכשהשכינה שורה בו, אז כל הברכות מצויות אצלו,
 ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לזכך ולטהר ולנקות
 את לבך, שלא תהיה בלבך שום עקמומיות וספקות
 עליו יתברך, וכן תברח מכל מיני קשיות ובלבולים
 שעולים על לבך ודעתך, ותקשר את מחך אל לבך,
 לידע ולהודיע ולהודע, שאין בלעדיו יתברך כלל,
 והכל לכל אלקות גמורה היא, ותכניס את עצמך
 ביותר בידיעות אלו, ועל-ידי-זה בעצמו תזכך את
 לבך; כי כפי שאדם מאיר על עצמו אור, זיו וחייות

ודבקות הבורא יתברך שמו, על-ידי-זה הוא מוצף
 ומטהר את לבו, שיהיה נעשה כלי להמשיך את
 השכינה אצלו, ואז כל הברכות שרויות אצלו.
 ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לא לקחת שום דבר
 אל הלב, אדרבה לידע ולהודיע ולהודע כי הוא
 יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטית, ואפלו
 שעוברים עליך כל-כך הרבה צרות ויסורים ומרירות,
 עד שמתפוצץ לך הלב מרב מרירות שעוברת עליך,
 עם כל זאת "אל תקח ללב" שום דבר, אלא הרגל
 את עצמך להודות ולהלל ולשבח את הבורא יתברך
 שמו על כל החסד חנם שעשה עמך בחיים חיותך,
 ועל-ידי-זה יתרחב לך לבך לבקש ולהתחנן על להבא,
 כי באמת כל הצרות והיסורים והמרירות שעוברים
 על האדם, הם רק על-ידי עקמומיות הלב, שהוא
 מלא קשיות וספקות אחריו יתברך, ויוצא מדעתו
 מרב צער ויסורים, ואינו יודע לשית עצמה לנפשו,
 וצועק ושואל: "מדוע עבר עלי משבר כזה וכו'?"
 מדוע נפלתי בפח יקוש כזה וכו'? מדוע רודפים
 אותי כל-כך? מה עשיתי ומה חטאתי ומה פשעתי?"
 וכו' וכדומה כל מיני קשיות שעולות על לבו, עד
 שמתעקם לבו לגמרי ממנו יתברך, זה עקר הצרות

אל תקח ללב

קצח

וְהִיסוּרִים. וַיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁפָל-כָּף וְנִכְנָסוּ בְּצָרוֹת
וּבִיסוּרִים כְּאֵלוֹ, עַד שְׁלֹקְחִים כָּל-כָּף אֶל הַלֵּב כָּל
דָּבָר, עַד שְׁמַתְמוּטֵט לְבָם, וּמְגִיעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
לְהִתְקַפֵּת לֵב. וְעַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, בְּנֵי
הַיֶּקָר, מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין
בְּרוּחָנִיּוֹת — "אֵל תִּקַּח לֵלֵב", אֲלֵא הַדְּבָק אֶת
עֲצָמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְגַם אֵתָה יָכוֹל לְצַאֵת
מִהַפֶּח יְקוּשׁ הַזֶּה, עַל-יְדֵי שְׁתָּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית
אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִתְחִיל לְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ
בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה.

רֵאֵה לְשִׁמּוֹר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ,
כִּי הַשַּׁבָּת הִיא הַלֵּב שֶׁל כָּל הַשָּׁבוּעַ, כִּי לֵב כָּלוּל
מִשְׁשָׁה חֲלָקִים, שֶׁהֵם נִגְדַּד הַשְּׁשָׁה יָמִים שֶׁבַּשָּׁבוּעַ,
וְעַל-כֵּן בְּזֶה שִׁתְּשִׁמּוֹר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, תִּמְשָׁךְ אֶת הַלֵּב
לְכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, וַיִּשְׁפַּע עָלֶיךָ שְׁפַע בְּרָכָה
וְהַצְּלָחָה, וְכֵן תִּנְיִחַ בְּכָל יוֹם תְּפַלִּין, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תִּקְשֹׁר אֶת הַמֶּח אֶל הַלֵּב, וְהַלֵּב אֶל מִחָךְ, וְתִהְיֶה
דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּחַיִּים חַיּוֹתָךְ, וְתִצָּא מִכָּל צָרוֹתֶיךָ
וַיִּסְוֶרֶיךָ. הָעֵקֶר "אֵל תִּקַּח לֵלֵב" כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ, כִּי בְּזֶה שְׁתָּשׁוּב בְּאֲמִתּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה,

וְתִשְׁמַר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְכֵן תִּנְיַח בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וְכֵן
 תִּרְחַם עַל זִוְלָתָהּ, וְתִתֵּן בְּכָל יוֹם צְדָקָה בְּהִרְחֻבַת
 הַלֵּב, עַל-יְדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף תֵּצֵא מִצְרוּתֶיךָ. הָעֶקֶר
 אֵל תִּפְּל בְּיָאוֹשׁ כָּלָל, וּמִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, בְּרַח
 לָךְ רַק אֲלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמֶךָ לְדַבֵּר אֲלִיו
 יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו,
 וְאִז תִּרְאֶה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִיךָ שְׁכָל חַיֶּיךָ יִשְׁתַּנּוּ
 לְגַמְרִי. וְאֵל תִּקַּח אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהֵי בְּקָלוֹת, אֲלֵא תִדַּע
 שֶׁהֵם עֲקָרִים גְּדוּלִים בְּחַיֵּי הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת
 וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּי רַב רָבִם שֶׁל בְּנֵי-אָדָם שֶׁנִּפְּלוּ לְעַמְקָא
 דִּתְהוּמָא רַבָּא, עַד שֶׁאֲבָדוּ אֶת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, זֶה
 מִחַמַּת שְׁנַתְחַבְּרוּ אֶל רְשָׁעִים אַרוּרִים, עַרְב־רַב,
 שֶׁכִּפְּרוּ בְּעֶקֶר, וְנִתְעַקְּמוּ לְבָבָם אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וְנִפְּלוּ
 בְּקִשְׁיּוֹת וּבְסִפְקוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה עָקְרוּ אֶת עֲצָמָם
 לְגַמְרִי מִחַי הַחַיִּים, וְחָלְלוּ שַׁבַּת וְאִינָם מְנִיחִים
 תְּפִלִּין, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁמֵת־אֲכֹזְרִים אֶל אַחֲרִים, וְאִינָם
 רוֹצִים לְעֹזֵר לְאַחֲרִים, זֶה מָה שֶׁהוֹצִיאָם מֵעוֹלָמָם;
 וְעַל-כֵּן רָאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מָה לְפָנֶיךָ, הַדְּבָק
 אֶת עֲצָמֶךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
 וּמֵהַיּוֹם וְהִלָּאֵה אֵל תִּקַּח שׁוּם דְּבָר לֵלֵב, אֲלֵא רָאֵה
 לְשִׁמּוֹר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִז הַשַּׁבַּת תִּשְׁמַר עָלֶיךָ, וְכֵן

תנניח בכל יום תפליין פשרות, כי כל המניח תפליין — זוכה לחיים (עין מנחות מד.), ותרכבה בנתינת צדקה בלב רחב, ותרחם על כל ברך, כי על-ידי-זה ישפע עליך שפע גדול, אורות צחצחות, אשר יתלבש אחר-כך בגשמיות, ותהיה לך פרנסה בשפע רב, ותצא מכל צרותיך וחובותיך, ולא תדע כבר שום רע ומחסור. העקר תהיה עקשן גדול לצית לכל דברינו אלו שדברנו אליך, ואל תחשב כרגע שרוצים לפתותך, אלא כך היא המציאות, שאם לא תקח ללב כל מה שעובר עליך, אלא תשוב בתשובה שלמה אליו ותברך, על-ידי-זה יכנס בטחון חזק בלבך, ולא תפחד ולא תתבלבל מאף אחד בעולם, ואז דיקא תחיה בעולם החרות, ויהיה לך רק טוב כל הימים בזה ובבא לנצח נצחים.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

